הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן רסו

אֵלּוּ, יְטַלְטְלָנּוּ (יז) פָּחוֹת (יח) פָּחוֹת (ו) מֵאַרְבַּע אַמּוֹת. וְדַוְקָא כִּיסוֹ אוֹ מְצִיאָה (יט) שֶׁבָּאָה לְיָדוֹ, * אֲבָל אִם לֹא בָּאָה לְיָדוֹ, לֹא: ח יֵשׁ אוֹמְרִים דְּדַוְקָא מִי שֶׁהֶחְשִׁיךְ לוֹ בַּדֶּרֶךְ שֶׁהָיָה סָבוּר שֶׁעֲדַיִן יֵשׁ שְׁהוּת (כ) בַּיּוֹם, אֲבָל מִי שֶׁיָּצָא מִבֵּיתוֹ (כא) סָמוּךְ לַחֲשֵׁכָה וְשָׁכַח וְהוֹצִיא לְרְשׁוּת הָרַבִּים (כב) לֹא הִתִּירוּ לוֹ בְּשׁוּם אֶחָד מֵהַדְּרָכִים הָאֲלּוּ: ט (כג) [ס]הַגִּיעַ לָחָצֵר הַמִּשְׁתַּמֶּרֶת, נוֹטֵל (כד) מֵעַל הַחֲמוֹר כֵּלִים הַנּוֹטָלִים, וְשֶׁאֵינָם נִטָּלִים מַתִּיר אֶת הַחֲבָלִים וְהַשַּׁקִּים נוֹפְלִים. ע[ו]אִם הָיְתָה טְעוּנָה כְּלֵי זְכוּכִית שֶׁאָסוּר לְטַלְטְלָם, כְּגוֹן שֶׁהֵם כּוֹסוֹת שֶׁל מַקְיזֵי דָּם שֶׁאֵין רְאוּיִים בְּשַׁבָּת לְכָלוּם לְפִי שֶׁהֵם (כה) מְאוּסִים, וְאִם יִפְּלוּ לָאָרֶץ יִשָּׁבְרוּ, מַנִּיחַ תַּחְתֵּיהֶם כָּרִים וּכְסָתוֹת. וְדַוְקָא בְּמַשָּׂאוֹת קְטַנּוֹת (כו) שֶׁיְּכוֹל (כז) * לְשָׁמְטָן

נ רַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב יב) חֵלֶק א׳ בְּשֵׁם יֵשׁ מְפָרְשִׁים. ס שם (ע״א) בְּמִשְׁנָה. ע שם קנ״ד (ע״ב).

בַּאֵר הַיטֵב

ז (ו) **מֵאַרְבַּע אַמּוֹת.** כְּתַב הַטַּ״ז (סק״ד), דְּבָר פָּשׁוּט שָׁזֶּה אֵין מוֹעִיל אֶלָּא טַלְטוּל בְּרְשׁוּת כַּרְמְלִית שֶׁהָאסוּר הוּא מִשּׁוּם טַלְטוּל אַרְבַּע אַמּוֹת עַל כֵּן מְהַנֵּי זֶה, אֲבָל מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לְכַרְמְלִית וְכָל שֶׁכֵּן לִרְשׁוּת הָרַבִּים דְּהָאסוּר הוּא מִשּׁוּם הוֹצָאָה מֵרְשׁוּת לִרְשׁוּת דְּאסוּר אֲפִלּוּ בְּחֲצִי אַמָּה, אֵינוֹ מוֹעִיל זֶה, וְכֵן כָּתַב רַשַׁ״ל בְּתְשׁוּבָה סִימָן צ״א. עַל כֵּן לֹא יָפָה עוֹשִׂים אוֹתָן שְׁנוֹשְׂאִין תִּינוֹק לְמוּל בְּפָחוֹת פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת דְּמִכָּל מָקוֹם יֵשׁ אִסּוּר מַה שְּׁמוֹצִיאִין מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לִרְחוֹב שֶׁהוּא כַּרְמְלִית, אֶלָּא יוֹצִיאֻנּוּ עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי מֵרְשׁוּת לִרְשׁוּת וְאַחַר כָּךְ יְטַלְטְלֶנּוּ בְּפָחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת שֶׁהוּא כַּרְמְלִית, וְכֵן כָּתַב הַמְחַבֵּר בְּסִימָן שמ״ז (הגה״ט) שֶׁחוֹלֵק עַל עֲבוֹדַת מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לְכַרְמְלִית. וְעַיֵּן יד אַהֲרֹן סִימָן שמ״ז (הגה״ט) שֶׁאִם לֹא כֵּן אַף עַל פִּי שֶׁעוֹמֵד חַיָּב. וְנִרְאֶה דְּזֶהוּ אִם אֶחָד נוֹשֵׂא לְבַד אוֹ צָרִיךְ לִישֵׁב, אֲבָל אִם אֶחָד נוֹתֵן לַחֲבֵרוֹ בִּפָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת אֵין צָרִיךְ לִישֵׁב שׁוּם אֶחָד דְּבְכָל אֶחָד הֲרֵי מַעֲשֶׂה חָדָשׁ, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. ט״ו. וְעַיֵּן בְּתְשׁוּבַת הַגְּרַשְׁנִי סִימָן (קי״ד) [ק״ד] דְּמִתִּיר שָׁם לְעִנְיַן הָעוֹמֵד בְּחוּץ בְּכַרְמְלִית וּבְעַל הַבַּיִת פּוֹשֵׁט יָדוֹ לְחוּץ וְיִטֹּל הֶעָנִי מִמֶּנּוּ עַיֵּן שָׁם, אִם כֵּן לְפִי זֶה נְמִי מוֹעִיל הוֹשָׁטָה שֶׁהִקֵּשׁ אֵשָׁה אַחֶרֶת מִזֶּה, וּמִנְהַג יִשְׂרָאֵל תּוֹרָה שֶׁאֵין עוֹשִׂין זֶה עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי רַק לַעֲשׂוֹת עַל יְדֵי הוֹשָׁטָה מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לְכַרְמְלִית. וְעַיֵּן יד אַהֲרֹן סִימָן שמ״ז (הגה״ט) שֶׁחוֹלֵק עַל עֲבוֹדַת

בֵּאוּר הֲלָכָה

הָפְסֵד הַתִּירוּ, וְאַחֵר כָּךְ מָצָאתִי שֶׁכָּתַב בְּשֵׁלְטֵי הַגִּבּוֹרִים בְּשֵׁם רִיאַ״ז (סו. אות ב) אַף הוּא יֵשׁ לוֹ סְיִעְתָּא לְזֹאת שֶׁיְּטַלְטְלֶנּוּ בְּכָל מָקוֹם שֶׁרוֹצֶה אַחֲרִיתָא עֵינַיִם שָׁם. וְאוּלַי דְּזֶהוּ טַעַם הָאוֹסְרִים שֶׁהוּבָּא בְּמֶגֵן אַבְרָהָם (סק״ח), וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה לִי דְּאַפִּלּוּ לְדִבְרֵי הַמֶּגֵן אַבְרָהָם יֵשׁ לְהַתִּיר בְּכַרְמְלִית, עַיֵּן יְכָמוֹת קי״ד עַמּוּד א׳ בְּגֶמָרָא דְּמְשַׁנֵּי בְּכַרְמְלִית דְּרַבָּנָן, וּלְשִׁיטַת הָרַשְׁבָּ״א (קנג: ד״ה איכא) דְּכָתַב דְּזֶה מֻתָּר אֲפִלּוּ לְמִסְפְּדֵי לֵיהּ בְּרַבִּים:

ז * **אֲבָל אִם לֹא בָּאָה לְיָדוֹ לֹא.** **עַיֵּן בְּקֻרְבִּי מִגְדִּים** (מש״ז סק״ד) **שְׁמוּכָח מִדְּבָרָיו דְּדַוְקָא פָּחוֹת פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת עַל יְדֵי אָדָם אֶחָד הוּא דְּאָסוּר, אֲבָל מַחֲבְרוֹ לְחַבְרוֹ אַף שֶׁכָּל אֶחָד מוֹלִיךְ פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת וְעַל דֶּרֶךְ כֵּן עוֹשִׂין שְׁרֵי** כַּמְבֹאָר בְּשמ״ט סְעִיף ג׳ וּבְטַ״ז שָׁם סְעִיף קָטָן א׳ דִּבְאֹפֶן זֶה לֹא גָּזְרוּ עַל פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת. וְדַע דְּהוּא דַּוְקָא בְּמָצָא דָּבָר שֶׁאָסוּר לְטַלְטְלוֹ אֲסוּר עַל כָּל פָּנִים מִשּׁוּם מֻקְצֶה וְכִדְמוּכָח בְּסוֹף הַסִּימָן (סי״ב) עַיֵּן שָׁם בְּמְקוֹר הַדִּין:

ט * **לְשָׁמְטָן.** **עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה** (ס״ק כו) **שֶׁכָּתְבְתִּי דְּיֵשׁ מְתִירִין בְּמָקוֹם הָפְסֵד מָרְבָּה אֲפִלּוּ לְכַתְּשׁ לְכָל הַיּוֹם, הוּא מִדִּבְרֵי הַמֶּגֵן אַבְרָהָם** (ס״ק יד), וְכָתַב דְּהַמַּגִּיד מִשְׁנֶה (פכ״א ה״י) כָּתַב כֵּן, וְכֵן כָּתַב בְּשֵׁלְטֵי גִּבּוֹרִים בְּשֵׁם הָרִיאַ״ז (סו: אות ב), וְכֵן כָּתַב בְּרַשַׁ״י (קנד: ד״ה והא איכא) בְּהֶדְיָא, וּלְפִיכָךְ מְצַדֵּד לְהַקֵּל כְּמוֹתָם נֶגֶד הָרַ״ן (סו: ד״ה ואחרים) הָאוֹסֵר שֶׁהוּא יְחִידָאָה בָּזֶה, וּמַה דְּאִסְרִינַן לְהַנִּיחַ כֵּרִים וּכְסָתוֹת תַּחַת מַשָּׂאוֹת גְּדוֹלוֹת כָּתַב דְּהֵינוּ מִשּׁוּם שֶׁיְּכוֹל לְפָרְקָן בְּנַחַת וְלֹא יָבֹא לִידֵי הָפְסֵד, וְאִם אִי אֶפְשָׁר לְפָרְקָן אֵין הָכִי נַמִּי דְּמֻתָּר לְהַנִּיחַ כֵּרִים וּכְסָתוֹת אַף בְּמַשָּׂאוֹת גְּדוֹלוֹת. וּמִשְּׁמַע מִמֶּגֶן אַבְרָהָם (שם) דְּלָאו דַּוְקָא בְּעִנְיָנוֹ דְּהוּא הַדִּין דִּבְעֵלְמָא מֻתָּר לְכַתֵּשׁ כָּל הַיּוֹם בְּמָקוֹם הָפְסֵד מָרְבָּה, וְהַגַּם דְּאֵין מְבָאר זֶה בְּהֶדְיָא בְּרַשַׁ״י וְהַשֶּׁלְטֵי גִּבּוֹרִים (שם) מִכָּל מָקוֹם מוּכְרַחַ כֵּן הַמֶּגֵן אַבְרָהָם מִדַּעְתָּם וּכְמוֹ שֶׁכְּבָאר בְּסִפְרוֹ דְּגוּל מָרְבָּבָה עַיֵּן שָׁם. וְאָכֵן לְפִי מַה שֶּׁבֹּאַר הָרִיטְבָ״א (חי׳ הר״ן ד״ה והא איכא) בְּחִדּוּשָׁיו עַל הַאי סוּגְיָא עַיֵּן שָׁם שׁוּב אָזְדָּא רְאָיַת הַדְּגוּל מַרְכָּבָה וּכְדִלְקַמְּיהּ]. וּכְסֵפֶר קָרֶבֶן נְתַנְאֵל (פכ״ד סי׳ א אות ו) כָּתַב אָחָד הָוֵי מַעֲשֶׂה חָדָשׁ: **(יט) שֶׁבָּאָה לְיָדוֹ.** הֵינוּ מִבְּעוֹד יוֹם וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף א׳: ח **(כ) בַּיּוֹם.** הַטַּעַם (כמ) דְּפוֹשֵׁעַ הוּא כֵּיוָן דִּבְצַעַת הַיְצִיאָה הָיָה סָמוּךְ לַחֲשֵׁכָה הָיָה לוֹ לְחוּשׁ שֶׁמָּא יִשְׁכַּח וְיִטַּלְטְלֶנּוּ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, (כנ) אֲבָל כְּשֶׁיָּצָא מִבְּעוֹד יוֹם שָׁרֵי עַל פִּי הַדְּרָכִים הַנַּ״ל: **(כב) לֹא הִתִּירוּ לוֹ וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁיַּעֲשֶׂה כְּפִי הַמְבֹאָר לְקַמָּן בְּסָעִיף י״ב בַּהַגָּ״ה דְּיִתִּיר חֲגוֹרוֹ בַּשּׁוּק וְהוּא נוֹפֵל וְאוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי לְשָׁמְרוֹ. וּכְסֵפֶר אֲלִיָּה רַבָּה (סק״כ) הֲבִיא דַּעַת הָרַשְׁבָּ״א (עבודת הקודש בית נתיבות שער ג סי׳ ב) הַחוֹלֵק עַל הַיֵּשׁ אוֹמְרִים הַזֶּה וּסְבִירָא לֵיהּ דְּגַם בָּזֶה יֵשׁ לִסְמֹךְ עַל כָּל הַדְּרָכִים הַנַּ״ל, וְכָתַב [ר]דְּיֵשׁ לִסְמֹךְ עָלָיו: ט **(כג) הִגִּיעַ לָחָצֵר.** הִקְשָׁה הַמֶּגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יא) דְּהָא כִּי קָאֵי הַבְּהֵמָה פּוֹרְקָא לְקַמֵּי הָפְתַּח מְעַיֵּל מֵרְשׁוּת הָרַבִּים לִרְשׁוּת הַיָּחִיד וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב סָעִיף י״א, וְצָרִיךְ לוֹמַר דְּגַבֵּי בְּהֶמְתּוֹ לֹא הַחְמִירוּ כָּל כָּךְ. וְעַיֵּן בְּקִרְי מְגָדִים שֶׁנִּדְחַק מְאֹד בְּתֵרוּץ זֶה. [ו]וְיֵשׁ מְתָרְצִים דְּיִזָּהֵר לְטַל מֵהַבְּהֵמָה תֵּכֶף בְּבוֹאָהּ לְחָצֵר בְּעוֹדָהּ מְהַלֶּכֶת כְּדֵי שֶׁלֹּא תְּהֵא הַהֲנָחָה עַל יְדֵי הַבְּהֵמָה, (כנ) אוֹ שֶׁיִּזָּהֵר לְטַל מִמֶּנָּהּ קֹדֶם שֶׁנִּכְנָסָה לַחֲצֵרוֹ וְלֹא יַנִּיחַ עָלֶיהָ עַד לְאַחַר שֶׁעָקְרָה רַגְלֶיהָ לְכְנֹס לְחָצֵר כְּדֵי שֶׁלֹּא תְּהֵא הֲנָחָה עַל יָדָהּ, וְאַף שֶׁאַחַר כָּךְ עוֹמֶדֶת בָּחָצֵר וְהֲוֵי הֲנָחָה לֵית לָן בָּהּ, דְּכָל דְּבָר שֶׁבְּחֲצֵרוֹ פָּטוּר אֲבָל אָסוּר בְּחֲמוֹרוֹ מַתִּיר לְכַתְּחִלָּה: **(כד) מֵעַל הַחֲמוֹר.** (מ) הֵם יוֹתֵר מֵחֲמִשָּׁה עָשָׂר סְאִין שָׁרֵי מִשּׁוּם צַעַר בַּעֲלֵי חַיִּים, אֲבָל בְּלָאו הָכִי אָסוּר לְפָנוֹת מִן הָעֲגָלָה כְּלָל כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סוֹף סִימָן של״ג (ס״ג): **(כה) מְאוּסִים.** וְאַף עַל גַּב דְּמַקָּצָה מֵחֲמַת מְאוּס מָתָר, (נה) הֵינוּ הֵיכָא דְּחָזֵי לְכַסּוּיֵי בֵּיהּ מָנָא אֲבָל הָכָא לֹא חָזֵי לְכַסּוֹת שֶׁאִם יִפְּלוּ יִשָּׁבְרוּ: **(כו) שֶׁיְּכוֹל וְכוּ׳.** וְלֹא נָאְסְרוּ (ט) מִשֶּׁעַם בְּסִיס לְדָבָר הָאָסוּר כֵּיוָן שֶׁלֹּא הָיוּ עֲלֵיהֶן בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת: **(כז) לְשָׁמְטָן.** וְאַף עַל גַּב (מ) שֶׁקָּדַם שֶׁיִּסְפִּיק לְשָׁמְטָם כֻּלָּם בְּנַחַת שֶׁלֹּא יִשָּׁבְרוּ הַכֵּלִים הֲרֵי הֵם מְבַטָּלִים מַהֶכְנָם בְּאוֹתָהּ שָׁעָה עַל יְדֵי זֶה, אֲפִלּוּ הָכִי הִתִּירוּ לַעֲשׂוֹת כֵּן כְּדֵי שֶׁלֹּא יִהְיֶה הָפְסֵד עַל יְדֵי הַשְׁבִּירָה. וְכָתְבוּ הָרַבֶּה פּוֹסְקִים דְּדַוְקָא כֵּלִים שֶׁיֵּשׁ הָפְסֵד מָרְבֶּה

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

אֶלָּא דַּוְקָא כְּשֶׁאֵין לוֹ שׁוּם אֶחָד מִכָּל אֵלּוּ הַדְּרָכִים: **(יז) פָּחוֹת וְכוּ׳.** וְזֶה אֵינוֹ מוֹעִיל אֶלָּא לְעִנְיַן טַלְטוּל בִּרְשׁוּת הָרַבִּים אוֹ בְּכַרְמְלִית שֶׁהָאסוּר הוּא מִשּׁוּם טַלְטוּל אַרְבַּע אַמּוֹת עַל כֵּן מְהַנֵּי זֶה, אֲבָל מִכַּרְמְלִית לִרְשׁוּת הַיָּחִיד אוֹ לִרְשׁוּת הָרַבִּים וְכָל שֶׁכֵּן מֵרְשׁוּת הָרַבִּים לִרְשׁוּת הַיָּחִיד דְּהָאסוּר הוּא מִשּׁוּם הוֹצָאָה מֵרְשׁוּת לִרְשׁוּת דְּאָסוּר אֲפִלּוּ בְּחֲצִי אַמָּה, אֵינוֹ מוֹעִיל זֶה [טַ״ז (סק״ד) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים]. עַל כֵּן בְּעִנְיָנֵנוּ כְּשֶׁבָּא סָמוּךְ לְבֵיתוֹ שֶׁהוּא רְשׁוּת הַיָּחִיד (יז) יְזַרֵּק הַכִּיס כְּלַאֲחַר יָד לְבֵיתוֹ כְּדֵי שֶׁלֹּא תְּהֵא רְשׁוּת הַיָּחִיד [ע]וְאַפִּלּוּ אִם עָשָׂה הַנָּחָה כְּשֶׁבָּא סָמוּךְ לְבֵיתוֹ (יח) גַּם כֵּן הַתִּירוּ לְהַכְנִיס לְבֵיתוֹ כְּלַאֲחַר יָד מִשּׁוּם הָפְסֵד. כָּתַב הַטַּ״ז (שם), לֹא יָפָה עוֹשִׂין אוֹתָן שֶׁנּוֹשְׂאִין תִּינוֹק לָמוּל בְּפָחוֹת פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת, דְּמִכָּל מָקוֹם יֵשׁ אִסּוּר מַה שֶּׁמּוֹצִיאִין מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לִרְחוֹב שֶׁהוּא כַּרְמְלִית, אֶלָּא יוֹצִיאֻנּוּ עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי מֵרְשׁוּת לִרְשׁוּת וְאַחַר כָּךְ יְטַלְטְלֶנּוּ בְּפָחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת, וּלְבֵית הַכְּנֶסֶת יַכְנִיסוֹ גַּם כֵּן עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי. [ב]וּלְהַמֶּגֵן אַבְרָהָם לְקַמֵּן בְּסִימָן של״א סָעִיף קָטָן ה׳ אֵין לַעֲשׂוֹת כֵּן, דְּהָא אָפְשָׁר לְמוּל בְּבֵיתוֹ: **(יח) פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת.** וַיֶּעֱמַד לְפוּשׁ בֵּינְתַיִם רָגַע אֶחָד לְהַפְסִיק בֵּינֵיהֶם, וְהַנָּחַת גּוּפוֹ כְּהַנָּחַת חָפֵץ. (יט) וְאַף עַל גַּב דְּאֵינוֹ עוֹמֵד בֵּינְתַיִם לְצָרְכּוֹ עַצְמוֹ לָנוּחַ קָצָת אֶלָּא כְּדֵי שֶׁלֹּא יַעֲבִיר אַרְבַּע אַמּוֹת בְּבַת אַחַת אֲפִלּוּ הָכִי מִקְרֵי עוֹמֵד לְפוּשׁ. (כ) [ג]וְיֵשׁ מַחְמִירִין שֶׁצָּרִיךְ דַּוְקָא לַיֵּשֵׁב בֵּינְתַיִם אוֹ לְהַנִּיחַ הַחָפֵץ עַל גַּבֵּי הַקַּרְקַע. כָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּפָחוֹת פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת יוֹתֵר עָדִיף שֶׁיִּהְיֶה עַל יְדֵי שְׁנַיִם מִשֶּׁיִּהְיֶה עַל יְדֵי אֶחָד, וְזֶה לְכָל"ע אִם אֵין צָרִיךְ לַיֵּשֵׁב שׁוּם אֶחָד וְלֹא לַעֲמֹד לְפוּשׁ דְּבְכָל אֶחָד הָוֵי מַעֲשֶׂה חָדָשׁ: **(יט) שֶׁבָּאָה לְיָדוֹ.** הֵינוּ מִבְּעוֹד יוֹם וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף א׳: ח **(כ) בַּיּוֹם.** הַטַּעַם (כמ) דְּפוֹשֵׁעַ הוּא כֵּיוָן דִּבְצַעַת הַיְצִיאָה הָיָה לוֹ לְחוּשׁ שֶׁמָּא יִשְׁכַּח וְיִטַּלְטְלֶנּוּ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, (כנ) אֲבָל כְּשֶׁיָּצָא מִבְּעוֹד יוֹם שָׁרֵי עַל פִּי הַדְּרָכִים הַנַּ״ל: **(כב) לֹא הִתִּירוּ לוֹ וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁיַּעֲשֶׂה כְּפִי הַמְבֹאָר לְקַמָּן בְּסָעִיף י״ב בַּהַגָּ״ה דְּיִתִּיר חֲגוֹרוֹ בַּשּׁוּק וְהוּא נוֹפֵל וְאוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי לְשָׁמְרוֹ. וּכְסֵפֶר אֲלִיָּה רַבָּה (סק״כ) הֲבִיא דַּעַת הָרַשְׁבָּ״א (עבודת הקודש בית נתיבות שער ג סי׳ ב) הַחוֹלֵק עַל הַיֵּשׁ אוֹמְרִים הַזֶּה וּסְבִירָא לֵיהּ דְּגַם בָּזֶה יֵשׁ לִסְמֹךְ עַל כָּל הַדְּרָכִים הַנַּ״ל, וְכָתַב [ר]דְּיֵשׁ לִסְמֹךְ עָלָיו: ט **(כג) הִגִּיעַ לָחָצֵר.** הִקְשָׁה הַמֶּגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יא) דְּהָא כִּי קָאֵי הַבְּהֵמָה פּוֹרְקָא לְקַמֵּי הָפְתַּח מְעַיֵּל מֵרְשׁוּת הָרַבִּים לִרְשׁוּת הַיָּחִיד וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב סָעִיף י״א, וְצָרִיךְ לוֹמַר דְּגַבֵּי בְּהֶמְתּוֹ לֹא הַחְמִירוּ כָּל כָּךְ. וְעַיֵּן בְּקִרְי מְגָדִים שֶׁנִּדְחַק מְאֹד בְּתֵרוּץ זֶה. [ו]וְיֵשׁ מְתָרְצִים דְּיִזָּהֵר לְטַל מֵהַבְּהֵמָה תֵּכֶף בְּבוֹאָהּ לְחָצֵר בְּעוֹדָהּ מְהַלֶּכֶת כְּדֵי שֶׁלֹּא תְּהֵא הַהֲנָחָה עַל יְדֵי הַבְּהֵמָה, (כנ) אוֹ שֶׁיִּזָּהֵר לְטַל מִמֶּנָּהּ קֹדֶם שֶׁנִּכְנָסָה לַחֲצֵרוֹ וְלֹא יַנִּיחַ עָלֶיהָ עַד לְאַחַר שֶׁעָקְרָה רַגְלֶיהָ לִכְנֹס לְחָצֵר כְּדֵי שֶׁלֹּא תְּהֵא הַהֲנָחָה עַל יָדָהּ, וְאַף שֶׁאַחַר כָּךְ עוֹמֶדֶת בָּחָצֵר וְהֲוֵי הֲנָחָה לֵית לָן בָּהּ, דְּכָל דְּבָר שֶׁבְּחֲצֵרוֹ פָּטוּר אֲבָל אָסוּר בְּחֲמוֹרוֹ מַתִּיר לְכַתְּחִלָּה: **(כד) מֵעַל הַחֲמוֹר.** (מ) הֵם יוֹתֵר מֵחֲמִשָּׁה עָשָׂר סְאִין שָׁרֵי מִשּׁוּם צַעַר בַּעֲלֵי חַיִּים, אֲבָל בְּלָאו הָכִי אָסוּר לְפָנוֹת מִן הָעֲגָלָה כְּלָל כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סוֹף סִימָן של״ג (ס״ג): **(כה) מְאוּסִים.** וְאַף עַל גַּב דְּמַקָּצָה מֵחֲמַת מְאוּס מָתָר, (נה) הֵינוּ הֵיכָא דְּחָזֵי לְכַסּוּיֵי בֵּיהּ מָנָא אֲבָל הָכָא לֹא חָזֵי לְכַסּוֹת שֶׁאִם יִפְּלוּ יִשָּׁבְרוּ: **(כו) שֶׁיְּכוֹל וְכוּ׳.** וְלֹא נָאְסְרוּ (ט) מִשֶּׁעַם בְּסִיס לְדָבָר הָאָסוּר כֵּיוָן שֶׁלֹּא הָיוּ עֲלֵיהֶן בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת: **(כז) לְשָׁמְטָן.** וְאַף עַל גַּב (מ) שֶׁקָּדַם שֶׁיִּסְפִּיק לְשָׁמְטָם כֻּלָּם בְּנַחַת שֶׁלֹּא יִשָּׁבְרוּ הַכֵּלִים הֲרֵי הֵם מְבַטָּלִים מַהֶכְנָם בְּאוֹתָהּ שָׁעָה עַל יְדֵי זֶה, אֲפִלּוּ הָכִי הִתִּירוּ לַעֲשׂוֹת כֵּן כְּדֵי שֶׁלֹּא יִהְיֶה הָפְסֵד עַל יְדֵי הַשְׁבִּירָה. וְכָתְבוּ הָרַבֶּה פּוֹסְקִים דְּדַוְקָא כֵּלִים שֶׁיֵּשׁ הָפְסֵד מָרְבֶּה

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ז (יז) בַּ״ח (ס״ה) וְאַלִּיָּה רַבָּה (ס״ק יב): **(יח)** מוּכָח מִגְּמָרָא שָׁם (קנג:) לְפִי גִּרְסָתָנוּ עַיֵּן שָׁם: **(יט)** דְּרָכֵי מֹשֶׁה (אות א) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(כ)** רַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב יב ח״ו) וְהַבִּיאוּ הַטַּ״ז (סק״ד): ח **(כא)** לְבוּשׁ (ס״ט): **(כב)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ט): **(כג)** מַהֲרַשָׁ״א (קנג: ד״ה גמרא): **(כד)** מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יב): **(כה)** מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יג): **(כו)** מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יד) וְעַיֵּן בְּדֶרֶךְ הַחַיִּים (נתיב יב ח״ו) וְהָרַ״ן (סו: ד״ה ואחרים): **(כז)** הָרַשְׁבָּ״א (קנד: ד״ה אלא):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: **א]** ובשו״ע הרב (ס״ב) כתב: מיד שיגיע לפתח ביתו קודם שיעמוד שם יזרקנו לביתו כלאחר יד. **ב]** ובשו״ע הרב (סי׳ שלא ס״ח) היקל כהט״ז. **ג]** ובשו״ע הרב (ס״א) כתב: וטוב לחוש לדבריו במקום שאפשר. **ד]** ובשו״ע הרב (סט״ז) החמיר כהשו״ע. **ה]** בשולחן ערוך הרב (קונטרס אחרון סק״ט) כתב שמלשון הטור ושו״ע משמע שמהחצר המשתמרת ואילך אסור להולין הבהמה. וכתב שצ״ע לדינא, דמאי שנא מחבילה שהתירו לו לרוץ עד ביתו. **ו]** ובשו״ע הרב (סכ״א) כתב ג״כ דלכתחילה יטלם לפני שתעמוד בחצר (ועיין בקו״א סק״י).

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

מִתַּחְתֵּיהֶן, אֲבָל אִם הֵם גְּדוֹלוֹת שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לִשְׁמֹט הַכָּרִים מִתַּחְתֵּיהֶן, אָסוּר לְהַנִּיחָם תַּחְתֵּיהֶן מִפְּנֵי שֶׁמְּבַטֵּל כְּלִי (ו) מֵהֶכֵנוֹ (פרוש, מֵהַתְּשְׁמִישׁ שֶׁהָיָה מוּכָן לוֹ), * אֶלָּא פּוֹרְקָן בְּנַחַת שֶׁלֹּא יִשְׁבְּרוּ, * וְלֹא יַנִּיחֵם עַל הַבְּהֵמָה מִשּׁוּם צַעַר בַּעֲלֵי חַיִּים: י (כח) [פ] חֶשְׁכָּה לוֹ בַּדֶּרֶךְ וּתְפִלִּין בְּרֹאשׁוֹ, אוֹ שֶׁיּוֹשֵׁב בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ בַּשָּׁדֶה וְחֶשְׁכָה לוֹ, מַנִּיחַ יָדוֹ עֲלֵיהֶם עַד שֶׁמַּגִּיעַ לְבֵיתוֹ, וְאִם יֵשׁ בַּיִת סָמוּךְ לַחוֹמָה שֶׁנִּשְׁמָרִים בְּתוֹכוֹ מַנִּיחָן שָׁם: יא [צ] הָיְתָה חֲבִילָתוֹ מֻנַּחַת עַל כְּתֵפוֹ [ג]וְקָדַשׁ עָלָיו הַיּוֹם, (כט) רַק תַּחְתֶּיהָ עַד בֵּיתוֹ. וְדַוְקָא רַק, אֲבָל לַיְלָה לְאַט לֹא, כֵּיוָן דְּלֵית הָכָּרָא אָתֵי לְמֶעֱבַד עֲקִירָה וְהַנָּחָה, (ל) דְּזִמְנִין (מ) קָאֵי וְלָאו אַדַּעְתֵּהּ, אֲבָל רַק אֵית לַיהּ (לא) הָכָּרָא. וְכִי מָטֵי לְבֵיתֵהּ * כִּי הֵיכִי דְּלֹא קָאֵי פּוֹרְתָא וְאִשְׁתַּכַּח דְּקָא מְעַיֵּל מַרְשׁוּת הָרַבִּים לִרְשׁוּת הַיָּחִיד, זוֹרֵק לֵהּ (לב) כְּלְאַחַר יָד דְּהֵינוּ שֶׁלֹּא כְּדַרְכּוֹ זְרִיקָה, כְּגוֹן מִכְּתֵפָיו וּלְאַחֲרָיו: יב [ק]יֵשׁ אוֹמְרִים (לג) דְּדַוְקָא בַּחֲבִילָה הִתִּירוּ לַעֲשׂוֹת כֵּן אֲבָל לֹא בְּכִיסוֹ, [ר]וְיֵשׁ אוֹמְרִים (לד) * דְּהוּא הַדִּין (ט) לְכִיסוֹ. הַגָּה: וּמִי שֶׁשָּׂכַח כִּיסוֹ עָלָיו בְּשַׁבָּת, אִם הוּא בְּבֵיתוֹ (לה) * יָכוֹל לֵילֵךְ עִמּוֹ לַחֲדָר לְהַתִּיר חֲגוֹרוֹ וְלִפֹּל שָׁם לְהַצְנִיעוֹ, וְאִם הוּא

[פ] בִּיצָה ט״ו (ע״א).
[צ] שַׁבָּת קנ״ג (ע״ב).
[ק] תַּרַ״ן שָׁם (סו: ד״ה רש).
[ר] בְּשָׁם הָרַמְבַּ״ן (קנג: ד״ה רש).
[ג] הַמֵּגִיד בְּפֶרֶק י״ג (ה״ט) בְּשֵׁם הָרַמְבַּ״ן (שם ד״ה והא) וְהַגָּהוֹת (דפוס קושטא) בְּפֶרֶק (ב׳) [כ׳] (ה״ז) בְּשֵׁם סְמַ״ק (מצוה רפב) וְכֵן כָּתַב בְּסֵמַ״ג (לאוין סה) וְרַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב יב ח״א) הֵבִיא לִשּׁוֹן שְׁתֵּי הַסְּבָרוֹת וְלֹא הִכְרִיעַ.

בֵּאוּר הַיטֵב

הַגְּרִשְׁנִי וְכָתַב, דְּבָר קָשֶׁה לְהָתִיר דְּהָרֵי מְצִינוּ בְּכָמָה דְּבָרִים שֶׁאָסְרוּ גְּזֵרָה לְגְזֵרָה דְּאִמְרִינַן כַּלָּה חֲדָא גְּזֵרָה הִיא עַיֵּן שָׁם, וְכֵן כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם סִימָן שמ״ח סָעִיף קָטָן ד׳ עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּט״ז סִימָן שמ״ט סָעִיף קָטָן א׳ וּבְמָגֵן אַבְרָהָם סִימָן של״א סָעִיף קָטָן ה׳: מ (ו) מֵהֶכֵנוֹ. וְאֵין לְבַטֵּל כְּלִי מֵהֶכֵנוֹ אֲפִלּוּ לְפִי שָׁעָה רַק בְּהֶפְסֵד מְרֻבֶּה. וּלְבַטֵּל כְּלִי לְכָל הַשַּׁבָּת בְּהֶפְסֵד דְּבָרִים שֶׁאֶסְרוּ גְּזֵרָה לִגְזֵרָה דְּאִמְרִינַן כַּלָּה חֲדָא גְּזֵרָה הִיא עַיֵּן שָׁם. וְכֵן הַפּוֹסְקִים, עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם. וְאִם עָמַד לְתַקֵּן הַמַּשְׁאוֹי פָּטוּר. רַמַ״ם (פ״ג ה״ח): יא (מ) קָאֵי. הֵינוּ בְּמָקוֹם שֶׁאֵין יָכוֹל לְהוֹלִיכָהּ פְּחוֹת פְּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת כְּגוֹן שֶׁמְּתִירָא מִלִּסְטִים. וּלְדִידָן דְּאֵין לָנוּ רְשׁוּת הָרַבִּים גְּמוּרָה אֲפִלּוּ בְּמָקוֹם שֶׁיָּכוֹל לְהוֹלִיכָהּ אַרְבַּע אַמּוֹת אָסוּר. וְכֵן נוֹהֲגִין. וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן י״ד וְסָעִיף קָטָן י״ז לְעִנְיַן הַנִּזְכָּרִים לְעֵיל. וְהַמַּקֵּל כְּהַיִּשׁ אוֹמְרִים לֹא הִפְסִיד [טַ״ז (סק״ו)]. וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יח) בְּשֵׁם הַשְּׁלְטֵי גִּבּוֹרִים (סו. אות ג) דְּלְדִידָן דְּלֵית לָן רְשׁוּת הָרַבִּים אֲפָשָׁר דְּלְכַלַּי עָלְמָא שָׁרֵי בְּכָל עִנְיָן: (לה) יָכוֹל לֵילֵךְ וכו׳. דְּכֵיוָן שֶׁהַמַּקָּצָה בְּיָדוֹ יָכוֹל לֵילֵךְ עִמּוֹ לְכָל מָקוֹם שֶׁיִּרְצֶה. [ו]וְהַגְּרַ״א בְּבֵאוּרוֹ הָחְמִיר בָּזֶה, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַלָּכָה (ד״ה יכול) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בָּזֶה בְּשֵׁם הַדֶּרֶךְ הַחַיִּים (דין טלטול מוקצה ס״א). וְאִם יַזִּיר חֲגוֹרוֹ תֵּכֶף וְיִפֹּל הַמָּעוֹת יוּכַל לְהָבִיא לִידֵי הֶפְסֵד, אֲפָשָׁר שֶׁגַּם לְהַגְּרַ״א מֻתָּר, עַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן י״ד וְסָעִיף קָטָן כ׳: של״א סָעִיף קָטָן ה׳:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בְּשִׁבְירָתָן, אֲבָל חֲתִיכוֹת זְכוּכִית רְחָבוֹת שֶׁאֵינָן כֵּלִים שֶׁאֵין הֶפְסֵד כָּל כָּךְ בְּשִׁבְירָתָן דְּהֵם עֲשׂוּיִם לְהַחְתִּךְ לַחֲתִיכוֹת קְטַנּוֹת וְלֵית בָּזֶה רַק הֶפְסֵד מוּעָט, אָסוּר לְהַנִּיחַ כָּרִים תַּחְתֵּיהֶן לְפִי שֶׁמְּבַטְּלָן עַל כָּל פָּנִים מִתְּשְׁמִישָׁן לְשָׁעָתָן, וְכֵן מַסִּיק הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יד) לְדִינָא דַּיֵּשׁ לְהוֹרוֹת שֶׁאֵין מְבַטְּלִין כְּלִי מֵהֶכֵנוֹ אֶפִלּוּ לְפִי שָׁעָה אֶלָּא בִּמְקוֹם הֶפְסֵד מְרֻבֶּה. [א]וּלְבַטֵּל כֵּלִים מֵהֶכֵנָן לְכָל הַיּוֹם בִּמְקוֹם הֶפְסֵד מְרֻבֶּה יֵשׁ מַתִּירִין וְיֵשׁ אוֹסְרִין, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה לשמטן): י (כח) חֶשְׁכָּה לוֹ. הֵינוּ דְּנַעֲשָׂה בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת וְאִי אֶפְשָׁר לוֹ לִשָּׂא אוֹתָם בְּיָדוֹ לְבֵיתוֹ מִפְּנֵי קְדֻשַּׁת שַׁבָּת, וּלְהַשְׁאִיר אוֹתָם שָׁם בַּדֶּרֶךְ אוֹ בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ אִי אֶפְשָׁר מִפְּנֵי בְּזָיוֹן הַתְּפִלִּין, דְּבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת שֶׁלָּהֶם הָיָה בַּשָּׂדֶה מָקוֹם שֶׁאֵין מִשְׁמָר מִפְּנֵי הַגַּנָּבִים, עַל כֵּן הִתִּירוּ לוֹ חֲכָמִים לְנָשְׂאָם עָלָיו דֶּרֶךְ מַלְבּוּשׁ עַד בֵּיתוֹ אַךְ צָרִיךְ לְכַסּוֹתָם שֶׁלֹּא יִרְאוּהוּ שֶׁהוּא נוֹשֵׂא עָלָיו הַתְּפִלִּין בְּשַׁבָּת: יא (כט) רַק תַּחְתֶּיהָ. דְּכָל כַּמָּה דְּלֹא עָמַד לִפּוֹשׁ אֵין כָּאן עֲקִירָה בְּשַׁבָּת. (כמ) וְדַוְקָא כְּשֶׁאֵין עִמּוֹ אֵינוֹ יְהוּדִי וְלֹא בְּהֵמָה וְלֹא חֵרֶשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן, וְגַם בְּמָקוֹם שֶׁאֵין יָכוֹל לְהוֹלִיכוֹ פְּחוֹת פְּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת כְּגוֹן שֶׁמִּתְיָרֵא מִלִּסְטִים שֶׁיִּגְזְלוּהוּ אוֹ שֶׁיֵּשׁ מַיִם רַחַב אַרְבַּע אַמּוֹת. וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי בְּסִמּוּךְ (ס״ק לד) דְּלִדְידָן דְּלֵית לָן רְשׁוּת הָרַבִּים גְּמוּרָה אֶפְשָׁר דְּשָׁרֵי בְּכָל עִנְיָן: (ל) דְּזִמְנִין דָּקְאֵי. [ד]וְאִם עָמַד לְתַקֵּן הַמַּשָּׂא פָּטוּר, דְּזֶה לֹא מִקְרֵי הַנָּחָה: (לא) הָכָּרָא. דְּעָבֵיד שִׁנּוּי בַּהֲלִיכָתוֹ וְעַל יְדֵי כֵן יִזְכֹּר שַׁבָּת וְלֹא יַעֲמֹד: (לב) כְּלְאַחַר יָד. דְּהֵינוּ שֶׁמְּהַפֵּךְ אֲחוֹרָיו כְּלַפֵּי הַחָצֵר וְזוֹרְקוֹ מִכְּתֵפָיו, כֵּן הוּא בְּרוֹקֵחַ (סי׳ קלז), דְּכְלְאַחַר יָד לֵיכָּא אִסּוּרָא דְּאוֹרְיְתָא וּמִשּׁוּם הֶפְסֵד חֲבִילָתוֹ הִתִּירוּ לוֹ דָּבָר זֶה: יב (לג) דְּדַוְקָא בַּחֲבִילָה. שֶׁהִיא כְּבֵדָה וְאֵין דַּרְכּוֹ לִרְזֹק בְּמַשָּׂא כָּבֵד וְאִית לֵיהּ הָכָּרָא אֲבָל בְּכִיס (כמ) שֶׁהוּא קַל אֵין הֶכֵּר בְּרִיצָה: (לד) דְּהוּא הַדִּין בְּכִיסוֹ. וְהֵינוּ בְּמָקוֹם שֶׁאִי אֶפְשָׁר בְּהֶנֵּךְ [טַ״ז (סק״ו)].

* יָכוֹל לֵילֵךְ. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק לה) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּשֵׁם הַגְּרַ״א. וּבְדֶרֶךְ הַחַיִּים (דין טלטול מוקצה ס״א) מַכְרִיעַ דְּבִכְיס שֵׁישׁ עָלָיהּ תּוֹרַת כֵּלִי, וְהֵיא לֹא נַעֲשָׂה בְּסִיס לְהַמְּעוֹת מִשְׁמַע מִבֵּאוּר הַגְּרַ״א, וּבָזֶה יִתְרַץ קֻשְׁיַת הַט״ז (שם). אַחַר כָּךְ מָצָאתִי שֶׁכֵּן כָּתַב בְּסֵפֶר נְהַר שָׁלוֹם (סק״ח):

שַׁעַר הַצִּיּוּן

יא (מ) אֲלִיָּה רַבָּה (ס״ק כא) בְּשֵׁם סֵפֶר הַתְּרוּמָה (סי׳ רכו): יב (מא) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יז):

בֵּאוּר הַלָּכָה

דְּאֵין הַדִּין עִם הַמָּגֵן אַבְרָהָם, דְּרַ״ש וְשִׁלְטֵי גִּבּוֹרִים בְּשֵׁם רִיא״ז הֵם יְחִידִים בָּזֶה [וּמִדִּבְרֵי הַמֵּגִיד מִשְׁנֶה (שם) אֵין הַכְרֵעָ עַיֵּן בְּלֶחֶם מִשְׁנֶה שָׁם], דְּהָרַ״ף (סו:) וְהָרַא״ש (פכ״ד סי׳ א) וְהָרַמְבַּ״ן (קנג: ד״ה ואוקימנא) וְהָרַשְׁבָּ״א (שם ד״ה והא) וְהָרַן״ן (סו: ד״ה ואחרים) כְּלָהוּ סְבִירָא לְהוּ דְּאִסּוּר בְּטוּל כְּלִי מֵהֶכֵנוֹ אֵין נִדְחֶה אֲפִלּוּ בִּמְקוֹם הֶפְסֵד מְרֻבֶּה וְכֵן מְבֹאָר גַּם כֵּן בְּחִדּוּשֵׁי הָרִיטְבָ״א (שם) עַיֵּן שָׁם], וּלְפִי מַה שֶּׁבֹּאַר הָרִיטְבָ״א בְּחִדּוּשָׁיו עַיֵּן שָׁם הֵיטֵב גַּם רַשַּׁ״י וְרִיא״ז יוֹדוּ דְּבָעַלְמָא אֵין נִדְחֶה אִסּוּר בְּטוּל כְּלִי מֵהֶכֵנוֹ אֲפִלּוּ בִּמְקוֹם הֶפְסֵד מְרֻבֶּה, וְכֵן בְּסֵפֶר אֲבָן הָעזֹר מַסְכִּים דְּלֹא כְּהָמָגֵן אַבְרָהָם. [ב]וּבְאֶמֶת קָשֶׁה מְאֹד לְהַקֵּל בָּזֶה דְּמִשְּׁטוּת הַסּוּגְיָא שָׁם דְּקַמְקְשֶׁה וְהָא קַמְבַטֵּל כְּלִי מֵהֶכֵנוֹ! מוּכָח דְּאִסּוּר בְּהֶפְסֵד מְרֻבֶּה, וְאֵין לְדַחוֹק כְּתִרוּץ הָמָגֵן אַבְרָהָם מִשּׁוּם דְּאָפְשָׁר לְקָרְקוֹ בְּנַחַת, דְּלִפְעָמִים לֹא מָתְרַץ דְּמֵירֵי בְּשֶׁאִי אֶפְשָׁר לְקָרְקוֹ בְּנַחַת. וְעוֹד דְּמַה יַּעֲנֶה בְּמַה דְּפָרִיךְ הַגְּמָרָא בְּדֶרֶךְ קַ״ח עַמּוּד ב׳ וְהָא קַמְבַטֵּל כְּלִי מֵהֶכֵנוֹ! וּמִשְּׁנֵי קָסָבַר צַעַר בַּעֲלֵי חַיִּים דְּאוֹרַיְתָא וְכוּ׳, הָא אֶפְשָׁר אִם יִסְבֹּר דְּצַעַר בַּעֲלֵי חַיִּים הָנֵי רַק מִדְּרַבָּנָן גַּם כֵּן מַתִּיר לְבַטֵּל כְּלִי מֵהֶכֵנוֹ בְּהֶפְסֵד מְרֻבֶּה עַיֵּן שָׁם בְּגְמָרָא:

* אֶלָּא פּוֹרְקָן בְּנַחַת. וּמִכָּל מָקוֹם אָסוּר לִסְמֹךְ עָלָיו כְּשֶׁפּוֹרֵק דְּהָוֵי מִשְׁתַּמֵּשׁ בְּבַעֲלֵי חַיִּים [מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יז)]:

* וְלֹא יַנִּיחֵם וכו׳. בִּלְשׁוֹן הָרַמְבַּ״ם (פכ״א ה״י) אֵיתָא וּלְעוֹלָם לֹא יַנִּיחַ וכו׳, וְהֵיינוּ אֶפִלּוּ אִם לֹא יָכוֹל לִפְרֹק בְּנַחַת, מִכָּל מָקוֹם יִרְאֶה שֶׁלֹּא יְהֵיֶה מַגָּע עַל הַבְּהֵמָה מִשּׁוּם צַעַר בַּעֲלֵי חַיִּים. וּמִשְׁמַע מִדִּבְרֵי הַגְּרַ״א דְּבְאֹפֶן זֶה מֻתָּר לְהַנִּיחַ תַּחְתֵּיהֶן כָּרִים וּכְסָתוֹת אַף דְּהוּא מְבַטֵּל כְּלִי מֵהֶכֵנוֹ וּכְשִׁיטַת רַשַּׁ״י שָׁם בְּגְמָרָא (קנג: ד״ה והא איכא) עַיֵּן שָׁם, וְהָא דְּאוֹסֵר בְּשֶׁלְחָן עָרוּךְ מַתְחִלָּה בְּמִשְׁאוֹת גְּדוֹלוֹת מַיְרֵי בְּשֶׁאִפְשָׁר לוֹ לְקָרְקָן וּכְמוֹ שֶׁמִּפְרֵשׁ הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם), אֲבָל לְפִי מַה שֶּׁבֹּאַרְנוּ הָרַמְבַּ״ן (שם) וְהָרַשְׁבָּ״א (שם) בְּחִדּוּשֵׁיהֶם יֵשׁ לְהַגִּיהַּ מִתַּחְתֵּיהֶן כָּרִים וּכְסָתוֹת בְּכָל גְּוָנֵי, וּכְדֵי לְהָסִיר הַצַּעַר מֵהַבְּהֵמָה יֵשׁ הַחֲבָלִים וְיִפְלוּ הַשְּׁקָעִים עִם הַכֵּלִים אַף עַל פִּי שֶׁיִּשְׁבְּרוּ:

יא * כִּי הֵיכִי דְּלֹא קָאֵי וכו׳. בַּגְּמָרָא (קנג:) אֵיתָא בְּזֶה הַלָּשׁוֹן סוֹף כִּי מְטָא לְבֵיתֵהּ אִי אֶפְשָׁר דְּלֹא קָאֵי מְעַיֵּיל מִרְשׁוּת הָרַבִּים לִרְשׁוּת הַיָּחִיד, וּמְשַׁנֵּי דְּזָרִיק לֵהּ כְּלְאַחַר יָד. וְזֶה כְּפָנִים הַשָּׁלְחָן עָרוּךְ כִּי הֵיכִי וכו׳. וּמִשְׁמַע מֵהַגְּמָרָא [ה]דְּכֵיוָן דְּאַחַר כָּךְ זוֹרֵק כְּלְאַחַר יָד שׁוּב אֵין לָנוּ לְחֹשׁ אֶפִלּוּ אִם יַעֲשֶׂה הַנָּחָה בִּבְוֹאוֹ סָמוּךְ לְבֵיתוֹ מֵאַחַר דְּבִתְחִלַּת הַפְּעֻלָּה לֹא הָיְתָה עֲקִירָה שֶׁהָיְתָה הַחֲבִילָה מֻנַּחַת עָלָיו מִבְּעוֹד יוֹם, וְכֵן דַּעַת הַפְּלִבְּחִשִׁי יוֹם טוֹב (סק״ט) הוֹבָא בְּאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק כג). וּמִכָּל מָקוֹם יֵשׁ מְחַמִּירִין שֶׁלֹּא יַעֲמֹד לְפוּשׁ, וּמַה דְּאָמְרוּ אִי אֶפְשָׁר דְּלֹא קָאֵי פּוֹרְתָּא, זֶה לֹא הָוֵי הַנָּחָה לְגַמְרֵי רַק נִרְאֶה כְּהַנָּחָה:

יב * דְּהוּא הַדִּין לְכִיסוֹ. וְעַיֵּן בְּט״ז (ס״ק יז) וְאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק כד) שֶׁפָּסְקוּ כְּהַיֵּשׁ אוֹמְרִים הַזֶּה. וְלִכְאוֹרָה הַיֵּשׁ אוֹמְרִים הַזֶּה לֹא סְבִירָא לְהוּ כְּהַיֵּשׁ אוֹמְרִים דְּסָעִיף ח׳, וּרְאָיָה דְּהֶכֵּל אֶפִלּוּ רֵיצָה שֶׁהִיא קַלָּא גְּרִיעָא מַהֶכֵּל [דְּהָרֵי לֹא מִקְּלִינַן לֵהּ כִּי אִם בְּאֵי אֶפְשָׁר בְּכָל הַהֶדְּחֵי דְּלֵעֵיל וְכִדְאִיתָא בְּמָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יח) בְּשֵׁם סֵפֶר הַתְּרוּמָה (סי׳ רכז)] וְכָל שֶׁכֵּן בְּהַנַּ״ל, אֲבָל זֶה אֵינוֹ דָּאוֹם כֵּן לֹא הָיָה לוֹ לְהַמְחִבֵּר לִסְתֹּם לְמַעְלָה, אֶלָּא הָאֱמֶת נִרְאֶה דְּהַיֵּשׁ אוֹמְרִים הַזֶּה שְׁמַקֵּל קָאֵי רַק אֲמִי שֶׁהִתְחַשִּׁיךְ לוֹ בַּדֶּרֶךְ דְּהוּא קָרוֹב לְאָנֹס, וְשָׁם שִׁיצָּא מִבֵּיתוֹ סָמוּךְ לַחֲשֵׁכָה שֶׁהוּא קָרוֹב לְפִשִׁיעָה וּלְכָךְ אֲפִלּוּ שֶׁכַח לְכַסּוֹתוֹ לֹא מִקְּלִינַן לֵיהּ, וְזֶהוּ טַעַם הַגָּפָה שֶׁבְּסָמוּךְ, וְכֵן מַשְׁמַע מִבֵּאוּר הַגְּרַ״א, וְכֵן יִתְרַץ קֻשְׁיַת הַט״ז (שם). אַחַר כָּךְ מָצָאתִי שֶׁכֵּן כָּתַב בְּסֵפֶר נְהַר שָׁלוֹם (סק״ח):

* יָכוֹל לֵילֵךְ. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק לה) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּשֵׁם הַגְּרַ״א. וּבְדֶרֶךְ הַחַיִּים (דין טלטול מוקצה ס״א) מַכְרִיעַ דְּבִכְיס שֵׁישׁ עָלָיהּ תּוֹרַת כֵּלִי, וְהֵיא לֹא נַעֲשָׂה בְּסִיס לְהַמְּעוֹת

[א] ליקוטי דברי הרב: נראה שסמך על המתירים בהפסד מרובה. [ב] ראה בליקוטי דברי הרב למשנ״ב (ס״ק כז). [ג] ובשו״ע הרב (סי״ג) כתב שברה״ר דווקא ברץ קודם חשיכה, ועכשיו שאין לנו רה״ר אפילו רץ לאחר חשיכה [ובהה״ל (ס״ק יב) מבואר שהוא דווקא בכיס אבל בחבילה אפילו משחשיכה מותר]. [ד] בשו״ע הרב (סט״ו בסוגריים) כתב: אלא שלכתחילה אסור לעמוד כלל אלא אם כן אי אפשר לו בענין אחר. [ה] ובשו״ע הרב (סי״ג) כתב: שיגיע סמוך לבית ואז קודם שיעמוד לפני פתח ביתו ותיעשה הנחה צריך הוא לזרוק כיסו לתוך ביתו כלאחר יד כדי שלא יכניס מרשות הרבים לרשות היחיד. [ו] ובשו״ע הרב (סי״ט) הקיל משום שהמוקצה כבר עליו (ועוד דהוי טלטול ע״י גופו ואין בו איסור כלל).

עוז והדר - Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah